

Diuzhaw Deng Rizdin Rangh Hwnjdaeuj

□ Loz Nanz sij Moz Liujvei hoiz

Duicangj cam Gujyiz: “Vih gijmaz caeg haeuxyangz ndaw doih?” Gujyiz ngaemgyaeuj mbouj oksing. Caiq cam: “Vih gijmaz caeg haeuxyangz ndaw doih?” Gujyiz vanzlij ngaemgyaeuj mbouj oksing.

Gujyiz daj goek daengz byai cungj mbouj hoizdap vih gijmaz bae caeg haeuxyangz ndaw doih, hoeng gyoengq seyenx cungj roxyiuj Gujyiz dwg vih lwgcaizcawj cij bae caeg haeuxyangz, gyoengqde dawz Gujyiz gaemh haeuj ndaw vunzlai deng daeuq bae, caeuq buznoix、buzdaih doengzcaez youz haw deng daeuq.

Gujyiz mbouj roxyiuj, youq gvaqlaeng cib geij bi ndawde geij fag haeuxyangz haenx hawj de daiq daeuj haujlai hojnanz, caemhcaiq hix gyanaek le gij hojnanz buznoix.

Boux Vunziq Ndonj Haeuj Ndaw Uk Gujyiz Haenx

Sing laz Gujyiz youq haemh ndeu youh yiengj hwnjdaeuj, yiengj ndaej hawj vunz gyaеuj in.

Seizneix Gujyiz gaenq yaek miz roekcib bi lo. Sing laz de daj gyaеuj haw yiengj daengz byai haw, vanzlij dwg song sing laz gya sing “dojmeiz” ndeu laehlwnz yiengj swenj. Baezneix vunz daengx Hawbyaloz cungj dingq rox le, Gujyiz daz hoz swenj sing “dojmeiz” haenx dwg swenj buznoix.

Cawzliux gyoengq lwgnyez mbouj roxsae h lij riu dwk diuq dwk nenx youq laeng Gujyiz, riengzlaeng de daj gyaеuj haw byaij daengz byai haw youh daj byai haw byaij daengz gyaеuj haw, vunz gizwnq cij yiengq rog dou iet gyaеuj liuq baez ndeu, naeuz coenz “Gujyiz youh fatbag lo” couh suk gyaеuj haeuj ranz bae.

Hainduj Gujyiz dwg youq gyangngoenz fatbag, ndaw fwngz de gaem gyaengh faex iq ndeu, doq yunghrengz gaeu gyaеuj doq gag cam gag dap dwk singdaemq mieng. Gujyiz naeuz ndaw uk de ndonj haeuj boux vunziq ndeu, boux vunziq haenx cauz dwk de simnyap, de yaek yungh gyaenghfaex gud de okdaeuj. Gujyiz couh yienghneix mbouj dingz gaeu mbouj dingz mieng, youq Hawbyaloz sam aen fuengyiengq byaij bae byaij dauq le geijcib baez. Mbouj gvaq geijlai nanz, sing laz Gujyiz couh yiengj le hwnjdaeuj.

Liz baezgonq Gujyiz roq laz, seizgan gaenq ca mbouj lai miz hajcib bi, vunz Hawbyaloz cungj lumz le sing laz Gujyiz. Gvaq le ca mbouj lai hajcib bi, sing laz Gujyiz caiq baez ndeu yiengj hwnj, vunz daengx diuz haw youh dwg doeksaet yat, faenfaen daj gehdou iet gyaеuj okdaeuj. Gyoengqde yawjraen Gujyiz lumj baezgonq nei, roq song baez laz couh daz hoz swenj sing “dojmeiz” ndeu. Doeklaeng, Gujyiz moix gek geij ndwen couh roq laz baez ndeu swenj sing dojmeiz ndeu, yawj nanz le yawj gvenq le, gyaеuj haw byai haw gyoengqvunz daj doulaeng ietgyaeuj haenx baez beij baez noix. Daengz doeklaeng couh cij lw di lwgnyez lij mizyinx gyaep Gujyiz yawj de roq laz swenj dojmeiz. Gou hix youq ndaw gyoengq lwgnyez haenx. Dou rihaha byaij riengzlaeng Gujyiz, sing “gvang——gvang——” ngamq yiengj liux, dou couh ciengj youq baihnaj de swenj: “Doj——Meiz——”

Uk Gujyiz deng dub vaih gvaq lo, vunz Hawbyaloz cungj yienghneix naeuz.

Sing laz Gujyiz baez youh baez youq naj dou buznoix yiengj hwnj, seizhaenx buznoix cingq youq ndaw ranz muh duhhenj guh daeuhfouh. Buznoix daek beuz duhhenj youq ndaw raemx ceh fat ndeu dauj roengz congh muh, daengj rwz dingq sing laz caeuq sing “dojmeiz” sing dem sing rog dou menhmenh bae gyaе, youh sing dem sing cienq dauqma. Sing aenmuhrin cienq yiengj hunglunglung

队长问古一：“为什么要偷集体的苞谷？”古一低着头不回答。再问：“为什么要偷集体的苞谷？”古一还是低着头不回答。

古一始终没有回答为什么偷集体的玉米，可社员们都知道古一是为了地主仔才偷的玉米，他们把古一押进挨批斗的队伍中，和姨婆、婆大一起游街挨批斗。

古一不知道，这几棒玉米在今后的十几年里给他带来诸多磨难，同时也加重了姨婆的磨难。

钻进古一脑子里的小人儿

古一的锣声在一天傍晚又撕心裂肺地响了起来。

再次敲响锣声的古一已年近花甲。他的锣从街头响到街尾，节奏仍然是两声锣声和一声“朵梅”。这次全山遛街的人都听懂了，古一扯着嗓子喊的那声“朵梅”就是姨婆。

除了不晓事的小孩子还会笑着跳着拥挤在古一身后，尾随他从街头走到街尾又从街尾走到街头，其余的人只往门外探了一下头，说一声“古一又发神经了”就把头缩了回去。

古一发神经的症状最初表现在白天，他手里拿着一小截木棍，一边使着劲儿挠头一边自言自语地低声咒骂。古一说他脑子里钻进了一个小人儿，那小人儿吵得他心烦，他要用水棍把它给抠出来。古一就这样不停地挠不停地骂，把丫字形的山遛街来回走了几十回。没过多久，古一的锣声就响了起来。

距离古一上一次敲鼓，时间已过去近半个世纪，山遛街的人都已淡忘古一的锣声。将近半个世纪之后，古一的锣声再次响起，全街的人又是一阵惊愕，纷纷从门后探出一个个脑袋来。他们看见古一像第一次一样，敲两下锣就扯着嗓子喊一声“朵梅”。后来，古一每隔几个月就会敲一次锣喊一次朵梅，看久了看惯了，街头巷尾从门后伸出来的脑袋一次比一次少。到最后就只剩下一些孩子还兴趣盎然地追着看古一敲锣喊号了。这群小孩子中就有我。我们嘻嘻哈哈地跟在古一身后，古一“吡——吡——”的锣声刚落下，我们就抢先在他前面喊：“朵——梅——”

古一的脑子被打坏了，山遛街的人都这么说。

古一的锣声一遍又一遍地在姨婆门前响起时，姨婆正在屋里推豆子做豆腐。姨婆舀起一勺被水泡肥了的黄豆往磨眼里放，竖着耳朵听门外的锣声和“朵梅”一声声远去又一声声回来。轰隆隆的石磨转动声追赶着古一的号喊，石磨声往左边遮盖住古一的声音，古一的声音就从石磨声的右边跑出来。姨婆一阵恍惚，她突然想到，如果不是古一，她现在是推豆腐还是在帮人“下车”？

姨婆在做豆腐卖之前曾帮人卸过货。进入二十世纪八十年代以后，山遛街集市上的商品越来越丰富，来往山遛街的货车也越来越多。每次有货来，货主都会雇一些人帮他把车上的货搬下来抬到仓库去，山遛街的人把这份工叫“下车”。那几年，“下车”是山遛街人忙完农活后一门来钱的“副业”。

来“下车”的人中也有古一。

那天，古一扛着一包水泥走在姨婆的后面，姨婆背着背篋，背篋上横放着一包水泥。姨婆毕竟也已近花甲，负重的脚步变得有些蹒跚。古一看着姨婆吃力拨动的脚，突然在后面说：“姨婆，你不是会做豆腐吗？为什么不做豆腐卖啊？”

平日常，古一和姨婆是互不搭话的，就连一个对视的目光也不敢有。自从那次古一偷集体的玉米煮给姨婆的儿子吃后，古一和姨婆就成了众矢之的，他们的步子迈到哪里，一束束目光就会跟着投到哪里。古一和姨婆因为那几棒玉米吃尽了苦头。

古一除了在发神经的时候敢把姨婆称为朵梅，清醒的时候连话都不敢跟姨婆说。

古一见姨婆不做声，又说了一句：“听说现在给做买卖了，我们街头就有好多人做呢！”

姨婆也知道现在有很多人出来做买卖了，因为街尾就有人明目张胆地在大街上摆摊做买卖，她也想做点豆腐拿到集市上卖，可当了那么多年地主婆，她当怕了。

gyaep dwk sing Gujyiz swenj, sing muh yiengq baihsnix cwgoemq sing Gujyiz, sing Gujyiz youh daj baihgvas buet okdaeuj. Buznoix miz di luqlawq, de sawqmwh ngeix daengz, danghnaeuz mbouj dwg Gujyiz, de seizneix lij mbouj rox dwg youq muh daeuhfouh ne roxnaeuz dwg bang vunz “roengz ci” ne?

Buznoix caengz guh daeuhfouh gai seiz dwg bang vunz roengz huq. Daengz ngeih cib seidgeij betcib nienzdaih, huq gwnz Hawbyaloz yied daeuj yied lai, cihuaq baedauq Hawbyaloz hix yied daeuj yied lai. Moix baez miz huq soengq daeuj, bouxcawj cungj cingj vunz bang de dawz huq gwnz ci buen daengz ndaw cang bae, vunz Hawbyaloz dawz faenh hong neix heuhguh “roengz ci”. Geij bi haenx, vunz Hawbyaloz nyaengq hong ndaw naz le, “roengz ci” dwg faenh “fouqnieb” canh cienz ndeu.

Gyoengqvunz daeuj “roengz ci” haenx hix miz Gujyiz.

Ngoenzhaenx, Gujyiz gwed daeh suiyniz ndeu byaij youq baihlaeng buznoix, buznoix aemq aen'gyaw, gwnz gyaw vang cuengq daeh suiyniz ndeu. Buznoix baenzlawz gangj hix dwg vunz yaek miz roekcib bi, aemq naek yamqdin miz di ndukndek. Gujyiz yawjraen buznoix yamqdin dwgrengz, sawqmwh youq baihlaeng naeuz: “Buznoix, mwngz mbouj dwg rox guh daeuhfouh ma? Vih gijmaz mbouj guh daeuhfouh bae gai ha?”

Baeznaengz, Gujyiz caeuq buznoix mbouj doxdongx, couh lienx doiqyawj cungj mbouj gamj. Daj baezhaenx Gujyiz caeg haeuxyangz ndaw doih dumq hawj daeglwg buznoix gwn le, Gujyiz caeuq buznoix couh deng vunzlai yawj haeujsim, song vunz byaij daengz gizlawz, lwgda vunzlai couh riengzlaeng liuq daengz gizlawz. Gujyiz caeuq buznoix aenvih geij fag haeuxyangz haenx cimq doh le sinhoj.

Gujyiz cawzliux youq fatbag seiz gamj heuh buznoix guh Dojmeiz, bingzseiz lienx vah cungj mbouj gamj caeuq buznoix gangj.

Gujyiz raen buznoix mbouj dap vah, youh naeuz: “Dingqnaeuz seizneix hawj guh seng'eiq lo, gyaеuj haw raeuz couh miz haujlai vunz guh ne!”

Buznoix hix roxyiuj seizneix miz haujlai vunz okdaeuj guh seng'eiq, aenvih byai haw couh miz vunz cigsoh youq gwnz haw baij dan gai doxgaiq, de hix siengj guh di daeuhfouh dawz bae haw gai, hoeng dang le baenzlai bi yahcaizcawj, de dang lau lo.